

Становище кримських татар під час російсько-української війни

Анастасія Зінкевич, студентка¹ (ORCID: 0009-0006-0216-8634)

Київський національний університет будівництва і архітектури, проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна, 03037

АНОТАЦІЯ

Збройна агресія росії проти України в котрий раз показала, що російська влада прагне знищити українську націю та інші національні меншини, які проживають на території України. На жаль, українське суспільство у 2014 р. не розуміло всю трагедію російського вторгнення в Україну. Усвідомлення прийшло тільки у 2022 р., коли російська федерація здійснила повномасштабне вторгнення на територію України.

Ключові слова: війна, кримські татари, повномасштабне вторгнення.

1. ВСТУП

Росія протягом декількох століть намагалась знищити інші нації, які проживали або на території росії, або поряд з нею. Особливо це торкнулось кримських татар. Починаючи з XVIII ст., коли російська імператриця Катерина II ліквідувала Кримське ханство і продовжуючи дотепер, під час анексії Криму та повномасштабного вторгнення росії в Україну.

2. МЕТА РОБОТИ

Розкрити проблему окупації Криму та як це вплинуло на корінних жителів півострова – кримських татар. Аналізувати їхню боротьбу за збереження свого дому. Дослідити етапи гібридної війни російської федерації проти України. З'ясувати участь кримських татар у лавах Збройних сил України.

3. АНЕКСІЯ КРИМУ

Незаконне «приєднання» росією Криму почалось під час подій Революції Гідності, коли на центральній площі країни тривали бої між протестувальниками та силовиками [1, с.38].

Саме тоді гостро постало питання української державності. В москві вже була спланована зустріч між представниками Криму та головою Державної думи РФ. Про це стало відомо зі статті «Крымская правда» з заголовком «Крепить связи с Россией». [1 с 41]

Рис. 1. Проукраїнські активісти на мітингу 26.02.2024 р.

Вже 24 лютого почалась блокада Севастополя, згідно свідченням проукраїнських активістів всі виїзди та в'їзди були перекриті неідентифікованими БТР, безсумнівно це була російська зброя [1, с.57].

А 26 лютого відбувся багаточисельний мітинг за участі кримських татар та українських активістів, вони виступали на підтримку територіальної цілісності України.

У відповідь на це, російські спецслужби сфальсифікували ще один мітинг, але вже на підтримку «єдності росії» [2].

Згодом ворожа влада провела незаконний референдум і «приєднала» півострів до росії [3].

4. НАСЛІДКИ АНЕКСІЇ

Окупація Криму негативно вплинула на його економічний стан, адже півострів міцно пов'язаний з материковою частиною України. 80 % питомої води та електроенергії постачається саме з території України. А коли його окупували місцева влада самостійно повинна була забезпечити громадян цим, а це у них не дуже добре вдалось.

Проте і для України були прямі втрати. Було втрачено порти, а значить потенційних клієнтів зерна. У Криму були і є чорноморські родовища газу, ресурси яких оцінюються у близько 495,7 млрд. і т.д. Варто зазначити, що на розробку цих родовищ було витрачено також багато коштів [10].

5. УТИСКИ КРИМЧАН

Саме після анексії півострова розпочались масштабні репресії проти жителів Криму, найбільших страждань застали саме кримські татари.

Рис. 2. Обшук у будинках кримських татар у селищі Строгонівка під Сімферополем, жовтень 2016 р.

Російські спецслужби не залишали їх в спокої. Вони обшукували будинки, шукаючи хоч щось, що вказувало б на підтримку української влади, затримували людей і переслідували кримчан, звинувачуючи їх у тероризмі, екстремізмі і т. д [4]. Тільки за 2017 рік за цією статтею було засуджено 786 людей [5].

Хоча вже зараз, під час повномасштабного вторгнення, частіше звинувачують у державній зраді, з кожним роком війни число тих, кого було звинувачено по цій статті зростає [6].

Кількість політичних в'язнів Кремля збільшується. Тільки з початку окупації Криму було зареєстровано 318 в'язнів і 216 з них є кримськими татарами [7]. Вони заявляють, що зазнають тортур: їх б'ють струмом, морять голодом, б'ють. І хоч міжнародна спільнота засуджує дії росії, наразі у російських в'язницях досі доволі багато політв'язнів [4].

6. КРИМЧАНИ У ЛАВАХ ЗСУ

З першого дня повномасштабного вторгнення росії на територію України тисячі добровольців захотіли зробити свій внесок у майбутнє України, у майбутню перемогу і почали приєднуватись до лав Збройних Сил України та до територіальної оборони. Серед них були також кримські татари, які виїхали з Криму після окупації. З вірою, що новий етап війни допоможе їм повернутись до своїх домівок, вони хоробро йдуть в бій. Навіть ті, хто був у російському полоні жадають вигнати окупантів з української землі.

Рис. 3. В лавах ЗСУ

Наразі на фронті близько двох тисяч кримських татар [8]. Свою мотивацію вступити в ЗСУ вони пояснюють тим, що більше не хочуть тікати. У кожного з них є сім'ї, і вони прагнуть якнайскоріше повернутись у Крим [9].

7. ВИСНОВКИ

Події повномасштабного вторгнення значно вплинули на історію України та дали свої наслідки. Українське суспільство відокремилось від російського впливу. Повномасштабне вторгнення об'єднало суспільство. До народу прийшло усвідомлення катастрофи 2014 р. та «відкрились очі» на справжнього ворога.

Після анексії Криму мешканці півострова зазнали утисків від нової влади, особливо постраждали кримські татари. Це в котрий раз показало, що під владою росії спокійно жити неможливо, і треба будувати і мати свою державу. Кримчани продовжують боротись за своє майбутнє у вільній країні. Українці в свою чергу почали

більше цікавитись історією кримських татар, та як вона пов'язана з нашою власною.

Всі ці епізоди в історії України вплинули на самосвідомість суспільства. Позначились на мистецтві, культурі та літературі України.

Список літератури

- [1] Березовець Т. Анексія: острів Крим. Хроніки «гібридної війни». К. : Брайт Букс, 2015. 392 с.
- [2] Історія повзучої анексії Криму: лютий 2014 – 2023 роки. URL: <https://cpd.gov.ua/articles/istoriya-povzuchoyi-aneksiyi-krimu-lyutyj-2014-2023-roky/>
- [3] Крим в умовах окупації. Що відбувається з економікою, туризмом, правами людей та екологією. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2020/04/8/7246911/>
- [4] Від санкцій до війни: як росія змінила крим за десять років. URL: <https://ua.krymr.com/amp/krym-desiati-rokovyny-aneksii-rosia-sanktsii-viynazminy/32832486.html>
- [5] Официальная статистика правоприменения в сфере борьбы с экстремизмом за 2017 год. URL: www.sova-center.ru/racism-xenophobia/news/counteraction/2018/04/d39283/?fbclid=iar0fs6u56eqvwn08anylv_wau3khqfjhxu1muiwinpuckgwb_n_33zthaay.
- [6] Росіяни в Криму посилили тиск на громадян України. URL: www.kyivpost.com/uk/post/37742.
- [7] З початку окупації криму зафіксовано 318 політв'язнів – крц. URL: <https://suspilne.media/amp/crimea/715812-z-pocatku-okupacii-krimu-zafiksovano-318-politvazniv-krc/>
- [8] Джем'єлев М. Близько двох тисяч кримських татар захищають Україну в лавах ЗСУ. URL: <https://suspilne.media/amp/crimea/749133-blizko-dvoh-tisac-krimskih-tatar-zahisaut-ukrainu-v-lavah-zsu-dzemilev/>
- [9] Кримчани у теробороні: ми більше не хочемо тікати. URL: <https://ua.krymr.com/a/rosia-ukraina-viynakrymchany-teroborona/31730710.html>.
- [10] Анексія Криму. головні наслідки для України (дослідження). URL: <https://glavcom.ua/amp/publications/124364-aneksija-krimu-golovni-naslidki-dlja-ukrajini-doslidzhennja.html>.

ⁱ Робота виконана під керівництвом д.і.н., проф. Василя Деревінського